

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri (Ma)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Etika és fedhetetlenség						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kotta Ibolya docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kotta Ibolya docens						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	3.2 melyből előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	48	3.5 melyből előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					72 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	72				
3.8 A félév össz-óraszámja	120				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	- A pszichológia területéhez kapcsolódó tudományos információk főbb forrásainak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	- Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Az etika és moralitás fogalmának megismerése és megértése - A szakma gyakorlására vonatkozó etikai fogalmak megismerése és megértése - A pszichológusi szakmai etikai kódexének alkalmazása - Az etikai elvek betartása a pszichológiai beavatkozásokban - Az etikai elvek betartása a tudományos kutatásban
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A szakirodalom kritikai elemzése - Az ismeretekre vonatkozó analógiák és transzfer képessége - Kutatói tevékenységek megtervezése - Az élethosszig tartó személyes és szakmai fejlődés iránti érdeklődés kialakítása - A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A pszichológusi szakma etikai elveinek bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - Az etika és moralitás fogalmának megismertetése - A pszichológia szakma etikai kódexének megismertetése - A pszichológiai beavatkozások etikai elveinek megismertetése - A tudományos kutatás etikai elveinek megismertetése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyz.
1. Etikai alapfogalmak: erkölcs, moralitás, etika	Bemutatás, irányított felfedezés	
2. Etikai irányzatok: haszonelmélet, deontológia és az erények etikája	Bemutatás, irányított felfedezés	
3. Az etikátlan viselkedés okai	Bemutatás, irányított felfedezés	
4. Az etikátlan viselkedésre adott magyarázatunk: öniszólás	Bemutatás, irányított felfedezés	
5. A morális fejlődés szakaszai	Bemutatás, irányított felfedezés	
6. Etikai döntéshozatali modellek: racionális és intuitív döntéshozatal. Az etikai érvelés lépései és szerepe a döntéshozatalban	Bemutatás, irányított felfedezés	
7. Általános etikai alapelvek: kompetencia, integritás, szakmai és tudományos felelősség, az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartása, segíteni akarás, társadalmi felelősségvállalás. A romániai pszichológusok szakmai etikai kódexe (COPSI). Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (Magyar Pszichológiai Társaság)	Bemutatás, irányított felfedezés	
8. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: a szakmai szakszerűség követelménye	Bemutatás, irányított felfedezés	
9. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: a klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, kettős	Bemutatás, irányított felfedezés	

kapcsolatok		
10. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: hirdetések, nyilvános szereplés, adattárolás	Bemutató, irányított felfedezés	
11. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: kutatás-etikai alapelvek, közlés és publikálás. Etikátlan (?) kísérletek a pszichológiában	Bemutató, irányított felfedezés	
12. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: oktatás, képzés	Bemutató, irányított felfedezés	
13. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: felmérés és diagnózis	Bemutató, irányított felfedezés	
14. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: pszichológiai beavatkozás	Bemutató, irányított felfedezés	

Kötelező könyvészet

- APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. *American Psychologist*, 48, 45-48. <http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>
- APA (2017). Ethical principles of psychologists and code of conduct . American Psychological Association <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
- COPSI (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din Romania <http://www.copsi.ro>
- European Federation of Psychologist's Associations (2005). *Meta-code of Ethics*.
- Ford, S. & Hecker, L. (2015). Ethical and Legal Considerations When Counselling Children and Families. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 36, 450-464.
- Macleod, C.I. & Mnyaka, P. (2018). *The Palgrave Handbook of Ethics in Critical Research*, 1-47.
- Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times Accessible online at <http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology-t.html>
- Samuel Knapp , S., Handelsman, M.M., Gottlieb, M.C. & VandeCreek, L. D. (2013). The Dark Side of Professional Ethics. *Professional Psychology: Research and Practice*, 44, 371-377.
- Sternberg, R. J. (2012). A model for ethical reasoning. *Review of General Psychology*, 4, 319 – 326.

Ajánlott könyvészet

- Australian Psychological Society. *APS Code of Ethics*
- British Psychological Society (2018). *Code of Ethics and Conduct*.
- Haidt, J.(2001). The Emotional Dog and Its Rational Tail: A Social Intuitionist Approach to Moral Judgment. *Psychological Review*, 108, 814-834.
- Leach, M.M. & Harbin, J. (2010). Psychological Ethics Codes: A Comparison of Twenty-four Countries. *International Journal of Psychology*, 32, 181-192.
- <http://www.iupsys.net/about/governance/universal-declaration-of-ethical-principles-for-psychologists.html>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etika és moralitás: alapfogalmak.	Megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
2. Etikai irányzatok: haszonelmélet, deontológia és az erények etikája	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
3. Az etikátlan viselkedést meghatározó személyes, szociális és kontextuális tényezők	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
4. Önigazolás stratégiák. Járókelő effektus.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	

5. Az erkölcsi fejlődés	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
6. Etikai döntéshozatali modellek: racionális és intuitív döntéshozatal. Az etikai érvelés lépései és szerepe a döntéshozatalban	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
7. Általános etikai alapelvek: kompetencia, integritás, szakmai és tudományos felelősség, az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartása, segíteni akarás, társadalmi felelősségvállalás. A romániai pszichológusok szakmai etikai kódexe (COPSI). Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (Magyar Pszichológiai Társaság)	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
8. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: a szakmai szakszerűség követelménye	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
9. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: a klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, kettős kapcsolatok	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
10. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: hirdetések, nyilvános szereplés, adattárolás	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
11. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: kutatásetikai alapelvek, közlés és publikálás. Etikátlan (?) kísérletek a pszichológiában	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
12. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: oktatás, képzés	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
13. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: felmérés és diagnózis	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
14. Az A.P.A. (SZEK, COPSI) általános etikai szabályai: pszichológiai beavatkozás	Esettanulmányok, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
<p>Kötelező könyvészet</p> <p>Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model. In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds. <i>Contemporary philosophical and psychological perspectives on moral development and education</i>, 185-220. Creskill: Hampton Press.</p> <p>Maibom, H. (2010). What Experimental Evidence Shows Us About the Role of Emotions in Moral Judgment https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2010.00341.x</p> <p>Varga K. (2009). Pszichológus etika – 99 dilemma tükrében. Medicina Könyvkiadó, Budapest</p> <p>Ajánlott könyvészet</p> <p>DiLillo, D., & Gale, E. B (2011). To google or not to google. Graduate Students use of the Internet to access personal information about clients. <i>Training in Education and Professional Psychology</i>, 3, 160 -166.</p> <p>Knapp, S., VandeCreek, L.D., Handelsman, M. M.& Gottlieb, M. (2013). Professional Decisions and Behaviors on the Ethical Rim. <i>Professional Psychology: Research and Practice</i>, 44, 378-383.</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szeminárium témái a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük a tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épül. A tantárgyak a pszichológia munkaerőpiacon igényelt alkalmazásai és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Kolokvium	70%
10.5 Szeminárium	Év közbeni felmérés	Szemináriumi feladatok (etikai dilemmák gyűjtése, kísérletek elemzése)	30 %

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A vizsga letételének (kreditek megszerzésének) egyidejű feltételei:

Óralátogatási kötelezettség.

A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet. Az **óralátogatási kötelezettségek** elmulasztása a nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat).

A félévi vizsgán megszerzett átmenő jegy (5,00)

Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

A szemináriumi dolgozat(ok) leadása és bemutatása.

A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik.

Teljes pontszámot csak a határidőre leadott és bemutatott dolgozatok kaphatják meg.

A türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat.

A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvétellel.

A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvétellel.

Megjegyzések:

Jegyszámítás, jegyösszetétel:

A szemináriumi feladatokra és parciálisra adott részjegyek kerekítés nélkül, két tizedesnyi pontossággal számítanak a végső jegybe. A végső osztályzat kiszámítása a részjegyek súlyozott középátlama, amely kerekítve kerül a naplóba (0,5-ös küszöb alatt lefele kerekítés).

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, **minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.** A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A vizsgaidőszakban és pótvizsgaidőszakban számolt végső jegy összetétele azonos.

Kompetenciák, kreditek elismerése:

A megszerzett kreditek elismerése a BBTE szabályzatának megfelelően történik. A jegyelismertetés a tanulmányi félév első hetében kell a titkárságon kérvényezni.

Etikátlan magatartás:

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztatót tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, parciális vizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

Vizsgajegy fellebbezése:

A vizsgajegy fellebbezése írásban jelezhető, a titkárságra benyújtott kérvény révén, amelyben a hallgató megindokolja a fellebbezést, hivatkozva a javítási kulcsra. A fellebbezésre a jegyek naplóba (academicinfo felület) kerülését követő 48 órán belül van lehetőség. A végső jegy a fellebbezés során nyert jegy lesz.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2024.04.25.

Dr. Kotta Ibolya docens

Dr. Kotta Ibolya docens

